

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2182/2023
22.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Лукић, адвокат из ..., против тужене Република Србије, Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2250/22 од 02.09.2022. године, у седници одржаној 22.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2250/22 од 02.09.2022. године, тако што се одбија, као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 2865/20 од 23.09.2021. године, у ставу другом и четвртном изреке и **одбија** захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 22.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2865/20 од 23.09.2021. године, ставом првим изреке, није дозвољено објективно преиначење из поднеска од 20.04.2021. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете у виду разлике између исплаћене посебне пензије и зараде коју би тужилац остварио код тужене у периоду од 01.01.2014. године до 31.05.2017. године исплати појединачне износе са каматом од доспелости до исплате као у садржини тог става, као и доприносе за обавезно социјално осигурање на наведене износе и то доприносе пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе здравственог осигурања Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе осигурања за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом

трећим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати на име отпремнине због одласка у пензију износ од 312.992,58 динара са законском затезном каматом од 01.08.2017. године. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 174.621,00 динар са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2250/22 од 02.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке и одбијени, као преурањени тужбени захтеви тужиоца којим је тражено да се обавезе тужена да му на име накнаде материјалне штете у виду разлике између исплаћене посебне пензије и зараде коју би тужилац остварио код тужене у периоду од 01.01.2014. године до 31.05.2017. године исплати појединачне износе са каматом од доспелости до исплате као у садржини тог става, као и доприносе за обавезно социјално осигурање на наведене износе и то доприносе пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе здравственог осигурања Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе осигурања за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу четвртим изреке првостепене пресуде, па је одбијен, као неоснован захтев тужиоца да се обавезе тужена да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 174.621,00 динар са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате и обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 9.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на радном месту Решењем тужене од 31.12.2013. године тужиоцу је престао радни однос код тужене са 31.12.2013. године, са правом на посебну пензију. Жалбена комисија Владе је поводом жалбе тужиоца донела решење од 07.03.2014. године којим је одбијена жалба тужиоца изјављена на решење тужене од 31.12.2013. године. Пресудом Управног суда - Одељење у Нишу У 6424/14 од 05.03.2015. године усвојена је тужба тужиоца и наведено решење Жалбене комисије Владе Републике Србије од

07.03.2014. године поништено и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање. Решењем Жалбене комисије Владе РС од 04.10.2016. године усвојена је жалба тужиоца изјављена на решење тужене од 31.12.2013. године и предмет враћен Министарству унутрашњих послова на поновни поступак. Решењем тужене од 10.04.2017. године тужиоцу је престао радни однос код тужене 31.12.2013. године са правом на посебну пензију. Решењем Жалбене комисије Владе РС од 30.06.2017. године између осталог, одбијена је жалба тужиоца изјављена на решење од 10.04.2017. године. Коначно, решењем тужене од 10.07.2020. године тужиоцу је престао радни однос код тужене 31.12.2013. године, са правом на посебну пензију. Решењем жалбене комисије Владе РС од 24.09.2020. године одбијена је, као неоснована жалба тужиоца изјављена на решење од 10.07.2020. године, а тужилац је 22.10.2020. године поднео тужбу Управном суду у Београду ради поништаја наведеног решења Жалбене комисије Владе од 24.09.2020. године. О наведеној тужби није одлучено. Изведен је доказ вештачењем од стране судског вештака за економско-финансијску област и утврђено да разлика између припадајуће плате и посебне пензије за период потраживања износи 926.297,67 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбене захтеве у складу са одредбама члана 191. Закона о раду, члана 154. став 1. Закона о облигационим односима, члана 167. и члана 169. Закона о полицији и члана 13, 133, 140, 142. и 143. Закона о државним службеницима. Тужиоцу припада накнада штете у висини разлике плате коју би остваривао на пословима које је обављао до престанка радног односа код тужене и посебне пензије која му је исплаћивана у спорном периоду, у висини утврђеној вештачењем, као и доприноси за социјално осигурање, имајући у виду да према одредби члана 191 Закона о раду само постојање правноснажне судске одлуке којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос аутоматски даје право на накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која том запосленом припадају по закону, општем акту и уговору о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве, као преурађене, са образложењем да Управни суд није одлучио о тужби коју је тужилац поднео против решења Жалбене комисије Владе РС од 24.09.2020. године (којим решењем је одбијена жалба тужиоца на решење тужене од 10.07.2020. године којим је тужиоцу престао радни однос код тужене 31.12.2013. године, са правом на посебну пензију), због чега се имајући у виду одредбе члана 343 став 1 Закона о парничном поступку нису стекли услови за усвајање тужбених захтева.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 133. став 4. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“ бр. 62/06 ... 99/14), прописано је да државном службенику престаје радни однос даном коначности решења о престанку радног односа.

Имајући у виду наведену норму, произлази да државном службенику радни однос престаје уколико је решење о престанку радног односа коначно. Међутим, поред тога, решење о престанку радног односа мора бити и правноснажно да би имало правно дејство. У конкретном случају, како је након доношења новог решења о престанку

радног односа тужиоцу од 10.07.2020. године (које је потврђено решењем Жалбене комисије Владе РС од 24.09.2020. године) и које је као такво коначно, тужилац је поново поднео тужбу Управном суду за поништај наведених одлука, о којој до закључења главне расправе (у овом поступку) још није одлучено, произлази да исто није правноснажно. Из ових разлога, а како је у конкретном случају незаконитим поступањем тужене проузрокована штета тужиоцу, јер пропуст тужене да донесе законито решење о радноправном статусу тужиоца, за последицу има да је он лишен прихода које би остваривао по редовном току ствари, он има право на исплату разлике између плате коју би остварио на пословима које је обављао и посебне пензије која му је исплаћивана у спорном периоду, као и на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му, на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови ревизијског поступка. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав ревизије од 22.500,00 динара, према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања парничних радњи. Трошак судске таксе у поступку по ревизији није признат, јер овај захтев није опредељен у смислу члана 163. став 2. Закона о парничном поступку. Тужиоцу нису досуђени трошкови одговора на жалбу, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужене за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, јер ови трошкови, ценећи све околности случаја нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**